

עת"א 30352/09/15 - דיאנה לייבושג נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

08 נובמבר 2015

עת"א 30352-09-15 לייבושג נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

העותרת	דיאנה לייבושג, ע"י ב"כ עו"ד אולג פרגין (סנגוריה ציבורית)
נגד המשיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ע"י היעוץ המשפטי של שב"ס 2. מדינת ישראל ע"י פרקליטות פלילית מחוז חיפה

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסירה נגד החלטת הממונה על עבודות שירות, אשר הורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות אותן ריצתה העותרת ועל ריצוי יתרת עונשה במאסר במתקן כליאה, זאת לאחר שהעותרת נעדרה פעמים רבות מעבודות השירות.

העותרת טוענת כי החלטת המשיב אינה סבירה והתקבלה בהליך פגום, בהתבסס על דעה מגובשת מראש וללא שקילת מלוא השיקולים הרלוונטיים. נטען כי המשיב גמר בדעתו לא לקבל את גזר דינו של בימ"ש השלום לפיו עונשה של העותרת ירוצה בעבודות שירות ופעל כלפיה בדעה שלילית מגובשת מראש. נטען כי כחודשיים לאחר תחילת עבודות השירות התקיימה לעותרת שיחת ברור בנימוק שמאז תחילת עבודות השירות עבדה ימים בודדים ואף צוין כי מדובר בעובדת שירות אשר ריצתה בעבר מאסר בעבודות שירות אותו סיימה בבית הסוהר לאחר הפסקה מנהלית. נטען כי עיון בטפסי הנוכחות של העותרת מתיקה המנהלי והשוואתם מול אישורי המחלה שלה מעלה כי במהלך החודשים ינואר עד מרץ 2015 העותרת התייצבה ל-21 ימי עבודה והחסירה 24 ימי עבודה באישור רופא, כאשר החסירה רק יומיים עבודה ללא אישור רופא.

עוד טוענת העותרת כי בשימועים שבוצעו לה טענה כי היא סובלת מבעיות בריאותיות וכי כניסתה לכלא תהווה מכה אנושה עבורה ומשפחתה וכן ציינה כי היא מתייצבת לעבודה כל אימת שבריאותה מאפשרת לה והתחייבה להתמיד בכך. למרות זאת טענתיה לא התקבלו ובהמלצות עורך השימוע מתאריך 3.8.15 נכתב כי אין יכולת לתת בה אמון זאת על

פי הניסיון איתה והומלץ על הפסקה מנהלית של עבודות השירות. נטען כי עמדה זאת של המשיב, לפיה ניסיון העבר מהווה שיקול מכריע באי התאמתה של העותרת להמשך ביצוע עבודות השירות ולצורך לבצע הפסקה מנהלית, עולה גם בגיליון העובדות לקראת השימוע מתאריך 29.7.15 בו מוזכרת שוב העובדה כי את מאסרה הקודם בעבודות שירות ריצתה העותרת מאחורי סורג ובריא.

כן נטען כי בגיליון העובדות לקראת השימוע נכתב, בין השאר, כי העותרת נעדרה מעבודות השירות יום אחד ללא אישור בחודש 2/15, שישה ימים ללא אישור בחודש 3/15, 12 ימים ללא אישור בחודש 4/15, 17 ימים ללא אישור בחודש 5/15, 18 ימים ללא אישור בחודש 6/15 ו-18 ימים ללא אישור בחודש 7/15. נטען כי השוואה של מסמכי הנוכחות של העותרת מול אישורי המחלה לגביה מעלה כי מספרים אלה אינם נכונים, כאשר מניין ימי היעדרותה ללא אישור רופא הינו נמוך יותר. לכן נטען כי עמדת המשיב לפיה העותרת ביצעה ימים בודדים מעבודות השירות ונעדרה רבות ללא אישור אינה משקפת את המציאות ומאז החלה את עבודות השירות, מתוך 113 ימי עבודה סך הכל העותרת נעדרה מהעבודה ללא אישור 26 ימים שהינם כ-19% בלבד. בשאר ימי העבודה העותרת התייצבה לעבודה או נעדרה באישור רופא. נטען כי חרף זאת, בבקשה להפסקה מנהלית של עבודות השירות מיום 19.8.15 קצין האסירים המחוזי שב וחזר על עמדת המשיב לפיה העותרת אינה מתאימה לביצוע עבודות שירות ויש להפסיק ולשלוח את העותרת לריצוי המשך מאסרה מאחורי סורג ובריא שכן, כפי שנכתב, עבדה ימים בודדים ושוב נעדרה ללא רשות וכי אין לתת בה אמון על פי הניסיון עמה. בתאריך 27.8.15 המשיב החליט על הפסקה מנהלית של עבודות השירות של העותרת.

לטענת העותרת, בעיות הבריאות שלה אינן שיקול רלוונטי במניעת ריצוי המאסר בעבודות שירות ואין לפגוע בחירותה על ידי החמרת עונשה למאסר בפועל אך ורק עקב היותה חלשה בריאותית. כן טוענת העותרת כי ההחלטה להפסיק מנהלית את עבודות השירות שלה הושפעה במידה ניכרת על ידי הדעה השלילית של המשיב שהתגבשה אצלו לגביה עוד בטרם ניתן גזר הדין, זאת מפני שבפעם הקודמת בה נגזרו עליה עבודות שירות היא לא התייצבה לריצוין. העותרת מציינת כי מצבה הבריאותי הלא פשוט היה ידוע לביהמ"ש עוד בטרם גזירת דינה ולמעשה היה אחד השיקולים בעצם ההחלטה לגזור עליה מאסר לריצוי בעבודות שירות ולא מאחורי סורג ובריא. נטען כי החלטת המשיב בנסיבות העניין אינה סבירה ומבוססת על שיקולים בלתי רלוונטיים ומוטעים.

המשיב טוען כי העותרת נעדרה מתחילת ריצוי עבודות השירות ימים רבים, הן מטעמי מחלה והן היעדרויות ללא אישור ובניגוד להוראות הממונה. בשיחת בירור שנערכה לה ביום 23.3.15 בנוכחות המפקח התחייב העותרת להתייצב לעבודה ולסיים ריצוי מאסרה בעבודות שירות. במהלך שימוע שנערך לה בתאריך 8.6.15 התחייבה שוב העותרת להתייצב לעבודה וביקשה הזדמנות נוספת ואחרונה וניתנה לה הזדמנות נוספת. גם לאחר מתן הזדמנות זו העותרת המשיכה בהיעדרויות וזומנה לשימוע שני בתאריך 3.8.15. במועד השימוע שוב ביקשה הזדמנות נוספת אך לאור ניסיון העבר כתב עורך השימוע בסיכום שהתנהגותה מצביעה על דפוס התנהגות ולאור תפקודה אינו יכול לתת בה אמון ולכן המליץ על הפסקה מנהלית וסיום המאסר מאחורי סורג ובריא. המשיב טוען כי לאור ההזדמנויות הרבות שקיבלה וניסיון העבר יש לדחות את העתירה.

עוד טוען המשיב כי רופא כללי של עובדי השירות בחן את אישורי המחלה שהציגה העותרת וקבע כי אין כל הצדקה לחופשות רבות כל כך וכי עובדת השירות כשירה לעבודה, עם מגבלה למאמץ פיזי, מגבלה שהייתה קיימת עוד קודם.

העותרת טוענת לעניין זה כי ברגע שנקבע על ידי רופא שהעותרת חולה והרופא נתן אישור המעיד על מחלה זו, לא ניתן לקבוע שהאישור הרפואי לא מוצדק אלא אם העותרת נבדקת על ידי רופא אחר שקובע אחרת.

דין ומסקנות:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לקבל את העתירה ולהורות למשיב לאפשר לעותרת הזדמנות נוספת **ואחרונה** להמשיך ולרצות את עונשה בדרך של עבודות שירות.

אמנם העותרת אכן נעדרה ימים רבים מעבודות השירות, כאשר לחלק ניכר מימי ההיעדרות קיימים אישורים רפואיים. לעותרת אף נערכו מספר שיחות ושימועים בהם הובהר לה כי עליה לסיים לרצות את עבודות השירות ללא היעדרויות והיא הבטיחה לחזור לעבודה תקינה וסדירה למרות מצבה הרפואי. למרות זאת, העותרת נעדרת רבות מעבודות השירות, כאשר לרוב ימי ההיעדרות היא ממציאה אישורי מחלה ולחלקם אין אישורי מחלה המצדיקים את ההיעדרות.

עם זאת, המשיב מנמק את החלטתו על הפסקת עבודות השירות, בין היתר, על כך שאישורי המחלה שסיפקה העותרת אינם מצדיקים היעדרות כה ממושכת וכי מצבה הרפואי אינו מצדיק חופשות מחלה רבות כל כך. המשיב קובע זאת מבלי שערך לעותרת כל בדיקה רפואית מטעמו בזמנים הרלוונטיים לאישורי המחלה שהומצאו לו. כפי שטען ב"כ העותרת, לא ניתן לסתור את האמור באישורי המחלה שהמציאה העותרת, אשר לפיהם העותרת לא יכולה הייתה לעבוד בימים שלגביהם הוצאו אישורי המחלה, מבלי לערוך לעותרת בדיקה רפואית אשר תסיק מסקנות שונות לגבי מצבה הרפואי. הרופא של שב"ס מסר חוות דעתו לפיה אין הצדקה לחופשות המחלה המרובות זאת מבלי שבדק את העותרת בזמנים הרלוונטיים לחופשות המחלה ולכן לא ניתן להתבסס על חוות דעתו כי העותרת הייתה כשירה לבצע את עבודות השירות בימים שלגביהם ניתנו לה אישורי מחלה. אין בחוות הדעת משום ראיה מנהלית מספיקה לביסוס הנימוק שמסר המשיב, לפיו אישורי המחלה שהומצאו על ידי העותרת אינם מצדיקים את ההיעדרויות.

על כן, ומאחר שהמשיב מבסס את החלטתו בדבר הפסקת ריצוי העונש בעבודות שירות על כך שימי ההיעדרות הרבים של העותרת אינם מוצדקים, למרות קיומם של אישורי מחלה למרבית ההיעדרויות, ולמרות שהעותרת לא נבדקה על ידי רופא מטעם שב"ס באופן שיהיה ניתן לסתור את אישורי המחלה שהמציאה העותרת בנוגע להיעדרויות אלה, סבורני כי בנסיבות העניין יש לאפשר לעותרת הזדמנות נוספת ואחרונה לסיים לרצות את עונשה בדרך של עבודות שירות. אשר על כן, אני מורה על קבלת העתירה והחזרתה של העותרת לריצוי עבודות השירות.

עם זאת, יובהר לעותרת כי מאסר בעבודות שירות אינו דרך לריצוי עונש במסגרת של תכנית כבקשתך. מדובר בעונש מאסר אשר לפניו משורת הדין אינו מרוצה במתקן כליאה. לאסיר אשר נגזר עליו לרצות עונש של מאסר בעבודות שירות, חובה להגיע לעבודה בזמן ובמקום שנקבע על ידי המשיב.

עוד נבהיר כי בסמכותו של הממונה על עבודות שירות לקבוע כי מטעמי בריאות אסיר אינו יכול לרצות את מאסרו בעבודות שירות, זאת בהתאם להוראות סעיף 51ט' (2) לחוק העונשין, שענינו הפקעת עבודות שירות מהטעם שהאסיר **"אינו מבצע כראוי את המשימות שהוטלו עליו"**. החלטה מנהלית זו עומדת, כמובן, לביקורת שיפוטית ואולם אם

מתברר שעקב בעיות בריאות אסיר אינו מסוגל לרצות את עונשו בעבודות שירות כי אז אין מנוס אלא להמיר את עבודות השירות בכליאה בפועל.

בהתאם, עם כל ההבנה למצבה הרפואי והבריאותי של העותרת, עליה להשכיל ולנצל את ההזדמנות הנוספת שניתנת לה כעת ולסיים לרצות את עבודות השירות ללא היעדרויות בלתי מוצדקות, שכן נראה כי מדובר בהזדמנות אחרונה לרצות את עונשה בדרך של עבודות שירות.

ניתן היום, כ"ו חשוון תשע"ו,
08 נובמבר 2015, במעמד
הצדדים ובאי כוחם.
ר' שפירא, ס. נשיא